

Sygn. akt III AUa 1201/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibieli (spr.) SSA Urszula Iwanowska
Protokolant:	sekr. sąd. Karolina Popowicz

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2014 r. w Szczecinie

sprawy B. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział wG.

o przyznanie świadczenia przedemerytalnego

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 listopada 2013 r. sygn. akt VI U 1009/13

oddala apelację.

SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białecka SSA Zofia Rybicka - Szkibieli

Sygn. akt III AUa 1201/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.06.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił B. B. prawa do świadczenia przedemerytalnego, wskazując, że ubezpieczona nie udowodniła wymaganego 30 letniego stażu ubezpieczeniowego, nie przedłożyła dokumentu potwierdzającego 6 miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych bezpośrednio przed złożeniem wniosku, a nadto w świadectwie pracy z ostatniego zakładu pracy nie ma wskazanej przyczyny rozwiązania stosunku pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona podniosła, że posiada wymagany staż ubezpieczeniowy oraz posiadała status osoby bezrobotnej w okresie od 06.07.1990r. do 18.09.2012r. , nadto z prawem do zasiłku dla osób bezrobotnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Organ dodał, iż do stażu ubezpieczeniowego w wymiarze 29 lat, 5 miesięcy i 25 dni uwzględnił okresy, kiedy ubezpieczona była zarejestrowana jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku.

Stanowiska stron w toku procesu nie uległy zmianie.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 5.11.2013 roku oddalił odwołanie.

Z ustaleń Sądu I Instancji wynika, że B. B. urodziła się (...) Posiada co najmniej 29 lat, 5 miesięcy i 25 dni okresów składkowych

i nieskładkowych. Ostatni stosunek pracy ubezpieczonej ustał w dniu 18.05.2013 r. i do tego czasu pracowała w PHU (...) L. G.. Pracodawca rozwiązał

z ubezpieczoną stosunek pracy zachowując dwutygodniowy okres wypowiedzenia, nie wskazując w świadectwie pracy przyczyny wypowiedzenia. Po ustaniu zatrudnienia ubezpieczona nie zarejestrowała się w urzędzie pracy. W dniu 29.05.2013 r. ubezpieczona wniosła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. o przyznanie świadczenia przedemerytalnego. W dniu złożenia wniosku ubezpieczona nie była zarejestrowana w urzędzie pracy, nie przedłożyła zaświadczenia, z którego wynikałoby, że po 6 miesiącach pobierania zasiłku dla bezrobotnych pozostaje w dalszym ciągu zarejestrowana jako bezrobotna.

W decyzji z 15.06.2013 r. organ rentowy odmówił B. B. prawa do świadczenia przedemerytalnego, wskazując, że nie udowodniła wymaganego

30-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, w świadectwie pracy z 20.05.2013 r. nie podano przyczyny rozwiązania stosunku pracy, a poza tym ubezpieczona nie przedłożyła właściwego dokumentu z urzędu pracy.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał,

że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie i wskazując na treść art. 2 ust. 1, ust. 2, ust. 3, ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013r. poz. 170, ze zm.) w związku z art. 1 ust. 2 poz. 29 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. nr 99, poz.1001, ze zm.) i jednocześnie przytoczył ich treść. Sąd pierwszej instancji podniósł, że przesłanki niezbędne do uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego muszą być spełnione łącznie, a nadto w określonym porządku chronologicznym. Prawo do świadczenia można uzyskać bowiem dopiero wówczas, gdy bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy osoba ubezpieczona zarejestruje się jako bezrobotna (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 15.01.2013 r., sygn. akt III AUa 1083/12, lex nr 1254316). Wymóg zarejestrowania w urzędzie pracy dotyczy momentu, w którym składany jest wniosek o świadczenie. Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 19.03.2013 r. wyjaśnił, że dla nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego - poza spełnieniem pozostałych warunków - wymagane jest także, aby osoba ubiegająca się o przyznanie przedmiotowego świadczenia nadal, tj. w dniu złożenia wniosku o jego przyznanie, była zarejestrowana jako bezrobotna. Tym bardziej, iż (...) prawo do świadczenia przedemerytalnego ustala się na wniosek osoby zainteresowanej, od dnia po dniu złożenia wniosku wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 3. Organ rentowy przyznaje bowiem świadczenie przedemerytalne wyłącznie od następnego dnia po złożeniu wniosku, a nie po spełnieniu wszystkich warunków do jego otrzymania (wyrok SA w Katowicach z 19.03.2013 r., sygn. akt III AUa 1373/12, lex nr 1305949).

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczona nie spełniła wszystkich wymogów, oprócz przesłanki wieku. Po zakończeniu z dniem 18.05.2013 r. zatrudnienia

nie zarejestrowała się bowiem w urzędzie pracy, a w chwili złożenia wniosku nie posiadała statusu osoby bezrobotnej. Nie przedłożyła również dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Ubezpieczona zeznała, że zaniechała rejestracji w urzędzie pracy, bowiem była przeświadczona, że przysługuje jej prawo do świadczenia przedemerytalnego, gdy w ciągu 14 dni od ustania zatrudnienia złoży wniosek, a poza tym, względu na stan jej zdrowia, w jej ocenie, uniemożliwiający pracę, rejestracja w urzędzie pracy byłaby niecelowa.

Ubezpieczona nie udowodniła również, aby doszło do rozwiązania ostatniego stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy. Ubezpieczona zeznała, że u podstaw decyzji pracodawcy leżał fakt, że przebywała na zwolnieniu lekarskim. Nie ma to jednak nic wspólnego z przyczynami dotyczącymi zakładu pracy w rozumieniu przywołanej ustawy, tj. upadłością, czy likwidacją zakładu pracy. Z zeznań ubezpieczonej wynika, że umowa o pracę nie została jej wypowiedziana z przyczyn ekonomicznych, tj. z powodu ciężkiej sytuacji finansowej pracodawcy, ale z niezadowolenia pracodawcy, że ubezpieczona nie świadczyła pracy ze względów zdrowotnych. Ubezpieczona nie wykluczyła, że na jej miejsce przyjęto innego pracownika, co wyklucza redukcję etatu, charakterystyczną dla sytuacji, w której następują zwolnienia z przyczyn ekonomicznych.

Sąd Okręgowy miał również na uwadze, że ubezpieczona domagała się zaliczenia do okresów nieskładkowych okresów zarejestrowania w urzędzie pracy bez prawa do zasiłku, lecz brak było podstaw prawnych do uwzględnienia tego żądania. Zgodnie bowiem art. 7 pkt 12 ustawy 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do okresów nieskładkowych ustawodawca zaliczył okresy udokumentowanej niezdolności do pracy, za które wypłacone zostały z Funduszu Pracy: zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki szkoleniowe lub stypendia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonej.

Apelację od powyższego wyroku złożyła B. B. zarzucając rozstrzygnięciu „błędną interpretację przepisów ustawy zasadniczej i innych ustaw”.

Skarżąca podniosła w uzasadnieniu apelacji, że na podstawie Konstytucji RP, ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, ustawy promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w dniu 14.11.2013r. złożyła wniosek o przywrócenie jej statusu osoby bezrobotnej, natomiast wniosek o świadczenie przedemerytalne złożyła w terminie 14 dni od ustania zatrudnienia. Podała, że pozostaje bez pracy nie z własnej woli.

Wskazując na powyższe, apelująca wniosła o uchylenie wyroku w całości.

Organ rentowy nie ustosunkował się do treści apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I Instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o wszechstronną ocenę całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego i wyprowadził z nich należycie uzasadnione wnioski, które stały się podstawą do wydania orzeczenia w postępowaniu odwoławczym bez potrzeby ich uzupełniania bądź korygowania. Sąd Apelacyjny podzielając w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji przyjął je za własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania. Rozpoznający sprawę Sąd Okręgowy nie naruszył norm prawa materialnego i wbrew zarzutowi apelacyjnemu dokonał prawidłowej wykładni właściwych przepisów, stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, wobec czego nie było też podstaw do uwzględnienia wniosku apelacji o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny nie podzielił też zarzutu apelacyjnego.

Należy wyjaśnić, że świadczenie przedemerytalne w myśl art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013r. poz. 170, ze zm.) może być przyznane nie wcześniej niż od dnia następnego po złożeniu wniosku, pod warunkiem, że na dzień złożenia wniosku ubezpieczony spełnił wszystkie wymagane przesłanki oraz złożył wszystkie wymagane dokumenty. Oznacza to, że ubezpieczony, który złożył wniosek o prawo do świadczenia przedemerytalnego już w dacie złożenia wniosku powinien spełniać nie tylko wszystkie warunki wymagane do przyznania tego prawa, ale też dołączyć do tego wniosku dowody uzasadniające jego żądanie.

Ubezpieczona w niniejszej sprawie powinna była zatem wykazać m.in., że po ustaniu ostatniego stosunku pracy (zatrudnienia) z dniem 18.05.2013r., co miało nastąpić z przyczyn dotyczących zakładu pracy, czy z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, zarejestrowała się w urzędzie pracy, poszukiwała pracę (nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia oferty pracy) oraz przez okres co najmniej 6 miesięcy pobierała zasiłek dla bezrobotnych, a nadto, że w chwili złożenia wniosku o świadczenie przedemerytalne posiadała status osoby bezrobotnej (art. 2 ust. 1 i ust. 3 cyt. ustawy). Ubezpieczona niewątpliwie nie spełniła żadnego z wyżej wskazanych wymogów. Po ustaniu ostatniego zatrudnienia nie zarejestrowała się już w urzędzie pracy, choć w poprzednich latach rejestrowała się w urzędzie pracy (ostatni raz była zarejestrowana do 18.09.2012r., a dodatkowo z prawem do zasiłku

do dnia 11.08.2004r. – k. 24). W tej sytuacji, ubezpieczona nie posiadała zatem niezbędnego okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych, co stanowi jeden

z wymogów. Słusznie też Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że konieczna jest tu chronologia wydarzeń, a mianowicie, po ustaniu ostatniego zatrudnienia, ubezpieczona najpierw powinna była zarejestrować się w urzędzie pracy i w ten sposób uzyskać status osoby bezrobotnej, spełniając zarazem warunki do uzyskania zasiłku dla bezrobotnych, aby następnie po bezskutecznych poszukiwaniach pracy

za pomocą tego urzędu i pobieraniu przez okres co najmniej 6 miesięcy zasiłku dla bezrobotnych, zachowując status osoby bezrobotnej, wystąpić z wnioskiem

o świadczenie przedemerytalne. Uzyskanie prawa do świadczenia przedemerytalnego przez osobę ubezpieczoną zostało uzależnione przez ustawodawcę od określonych przesłanek, których realizacja musi nastąpić w określonym porządku chronologicznym. Prawo do świadczenia można uzyskać wówczas, gdy bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy (w tym likwidacji, upadłości) osoba ubezpieczona rejestruje się jako bezrobotna. Jeśli zaś po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, ubezpieczony podejmuje kolejne zatrudnienie, dopiero po którego ustaniu z innych przyczyn lub w innych okolicznościach, rejestruje się jako bezrobotny, to nie nabywa prawa do świadczenia przedemerytalnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 1083/12, lex nr 1254316). Należy dodać,

że świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie mającej status bezrobotnego

po ustaniu ostatniego zatrudnienia, nie tylko w dniu rejestracji w powiatowym urzędzie pracy, ale także w chwili składania stosownego wniosku w organie rentowym. Utrata statusu osoby bezrobotnej przed zgłoszeniem wniosku o świadczenie przedemerytalne eliminuje danego wnioskodawcę z kręgu osób uprawnionych do tego świadczenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 marca 2013 r., sygn. III AUa 1373/12, lex nr 1305949).

Nadto, zgodnie z art. 7 ust. 3 cyt. ustawy do wniosku dołącza się dowody uzasadniające prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym decyzję o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub informację o upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3, a także dowody wymagane do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości, określone przepisami ustawy

o emeryturach i rentach z FUS. Ubezpieczona niewątpliwie nie dołączyła wskazanych dokumentów, a zatem również z tej przyczyny po przeprowadzeniu przez organ rentowy postępowania administracyjnego musiała być wydana decyzja odmowna. Należy podkreślić, że oceny, czy ubezpieczona spełniła wszystkie ustawowe wymogi, dokonuje się według stanu rzeczy na dzień złożenia wniosku, a nie w dacie późniejszej, a zatem złożenie wraz z odwołaniem, czy w toku postępowania sądowego brakujących dokumentów nie sanuje już zaistniałych wadliwości. Jest zatem odmiennie niż w przypadku ubiegania się o prawo do emerytury, czy prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Powołana w apelacji informacja

o złożeniu przez ubezpieczoną „wniosku o przywrócenie statusu osoby bezrobotnej”, również nie może doprowadzić do przyznania dochodzonego świadczenia przedemerytalnego, gdyż ubezpieczona nie tylko nie posiadała statusu osoby bezrobotnej, ale też nie spełniła pozostałych wymogów. Kwestią drugorzędną jest już więc brak wykazania przez ubezpieczoną posiadania co najmniej 30 lat okresów składkowych i nieskładkowych, wobec braku spełnienia pozostałych przesłanek, tj. posiadania statusu osoby bezrobotnej, przedłożenia właściwego dokumentu z urzędu pracy i ustania zatrudnienia z przyczyn leżących po stronie pracodawcy.

W przypadku zatem, gdy ubezpieczona, mimo złożenia stosownego wniosku, w tej dacie nie spełnia wszystkich warunków koniecznych do przyznania świadczenia i wraz z wnioskiem nie przedłożyła wszystkich koniecznych dowodów uzasadniających prawo do świadczenia przedemerytalnego, to decyzja organu rentowego za każdym razem powinna być taka sama: odmowna, a następnie wydany, wskutek odwołania od decyzji, wyrok Sądu pierwszej instancji również dla ubezpieczonej negatywny.

W zarzucie apelacyjnym wskazano m.in. na „błądną interpretację Konstytucji RP”. Należy zatem wyjaśnić, iż zgodnie z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Powyższa regulacja dotyczy jedynie prawa do emerytury oraz prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a zatem do innych rodzajowo świadczeń niż dochodzone w niniejszej sprawie świadczenie przedemerytalne. Zgodnie z art. 67 ust. 2 Konstytucji RP obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i nie mający innych środków utrzymania ma prawo do zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy określa ustawa. Należy wyjaśnić, że świadczenia przedemerytalne nie stanowią formy zabezpieczenia społecznego na wypadek bezrobocia lub pozostawania bez środków niezbędnych do życia – w tym zakresie właściwymi są zasiłek dla bezrobotnych oraz środki pieniężne i rzeczowe – jednorazowe, stałe, celowe - przyznawane ze środków pomocy społecznej. Świadczenia przedemerytalne, zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych, są finansowane ze środków Funduszu Pracy, który jest państwowym funduszem celowym, przeznaczonym na zwiększenie aktywności zawodowej oraz działania osłonowe osób zwalnianych z zatrudnienia z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, po spełnieniu określonych w ustawie warunków, a tych ubezpieczona, jak już wyjaśniono, nie spełniła. Środki z Funduszu Pracy nie stanowią formy zabezpieczania finansowego ogółu osób bezrobotnych, gdyż dla tych osób zostały zastrzeżone zasiłki dla bezrobotnych. Świadczenia przedemerytalne nie są też formą pomocy społecznej, ani nie zastępują zasiłków dla bezrobotnych.

Wskazując na argumenty wyżej podane Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białicka SSA Zofia Rybicka - Szkibieli